

การศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความผูกพันของครูในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

A Study of Administrative Factors Affecting Commitment of Teachers
In Primary Schools under Office of Sa Kaeo
Primary Education Service Area

สุนันท์ ฝอยหิรัญ¹ สุรัตน์ ไชยชมภู² และ ธนวิน ทองแพง³
Sunan Foyhirun,¹ Surath Chaichompu² and Thanawin Thongpang³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) แบบความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน 2) ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างแบบความเป็นภาวะผู้นำของผู้บริหารและทักษะการบริหารกับความผูกพันของครูในโรงเรียนประถมศึกษา และ 4) ปัจจัยการบริหารงานที่สัมพันธ์กับความผูกพันของครูและปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ความผูกพันครูต่อโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำนวน 302 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อเกี่ยวกับภาวะผู้นำ เท่ากับ 0.27-0.76 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อเกี่ยวกับการใช้ทักษะการบริหาร เท่ากับ 0.24-0.73 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยการบริหารด้านแบบความเป็นผู้นำของผู้บริหาร การใช้ทักษะการบริหารของผู้บริหารและความผูกพันของครูในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยการบริหารด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร การใช้ทักษะการบริหารของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกทุกด้าน และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.53 ถึง 0.82 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ปัจจัยที่พยากรณ์ความผูกพันของครูในโรงเรียนประถมศึกษา มี 9 ตัวแปร โดยมีค่าอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 80.90 ($R^2 = .809$) ดังสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ ดังนี้

$$\hat{Y} = 0.596 + 0.241X_9 + 0.192X_2 + 0.186X_6 + 0.216X_8 + 0.141X_5 + 0.142X_3 + 0.451X_4 + 0.114X_1 + 0.152X_7$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = 0.280(Z_9) + 0.217(Z_2) + 0.209(Z_6) + 0.192(Z_8) + 0.149(Z_5) + 0.146(Z_3) + 0.449(Z_4) + 0.116(Z_1) + 0.159(Z_7)$$

คำสำคัญ : ปัจจัยที่มีผล / แบบความเป็นผู้นำ / ทักษะการบริหาร / ความผูกพันของครู / สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, Graduated Student in Department of Education Administration, Faculty of Education, Burapha University

^{2,3} อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, Lecturer, Faculty of Education, Burapha University

ABSTRACT

The purposes of this study were to investigate: 1) types of leadership styles of school administrators, 2) administrative skills of school administrators, 3) relationship between types of leadership styles of school administrators, administrative skills, and commitment of teachers in primary schools, and 4) administrative factors that are related to teachers' commitment and factors that are able to predict commitment of primary school teachers to their respective primary schools under Office of Sa Kaeo Primary Education Service Area. A sample of study was 302 teachers who were affiliated to Office of Sa Kaeo Primary Education Service Area 2. The instruments used was a 5-rating scale questionnaire whose items of leadership had discrimination power values ranging between 0.27 and 0.76 and use of administrative skills ranging between 0.24 and 0.73. Statistics used in data analysis were mean, standard deviation, Pearson's product moment correlation coefficient and stepwise multiple regression analysis.

The findings disclosed as follows: 1) On the whole, administrative factors in the aspects of administrators' leadership, administrators' use of administrative skills and teachers' commitment were at high level; 2) administrative factors in the aspects of administrators' leadership and administrators' use of administrative skills were positively correlated in every facet at the .05 level of significance with the correlation coefficients ranging from 0.53 to 0.82. The factors that could predict primary school teachers' commitment included 5 variables. The value of predictive power was 80.90% ($R^2 = .809$) as shown by predictive equation in form of raw scores:

$$\hat{Y} = 0.596 + 0.241X_9 + 0.192X_2 + 0.186X_6 + 0.216X_8 + 0.141X_5 + 0.142X_3 + 0.451X_4 + 0.114X_1 + 0.152X_7$$

While the predictive equation in form of standard scores was:

$$\hat{Z} = 0.280(Z_9) + 0.217(Z_2) + 0.209(Z_6) + 0.192(Z_8) + 0.149(Z_5) + 0.146(Z_3) + 0.449(Z_4) + 0.116(Z_1) + 0.159(Z_7)$$

Keywords : Factors Affecting / Leadership Styles / Administrative Skills / Teacher's Commitment / Office of Sa Kaeo Primary Education Service Area 2

บทนำ

ในการบริหารงานให้มีคุณภาพสิ่งที่สำคัญที่สุด คือ ตัวผู้บริหารต้องมีคุณภาพ ต้องพัฒนาตัวเองสม่ำเสมอ และพัฒนาตนเองให้มีคุณลักษณะเป็นผู้นำที่ดี และมีความสามารถในการใช้ทักษะในการบริหารเป็นอย่างดี สำหรับทักษะที่สำคัญในการบริหารสถานศึกษานั้น ฐิรัชชัย ชัยศรี (2554) ได้ให้ความเห็นว่าผู้บริหารควรมีทักษะที่จำเป็นในการบริหารสถานศึกษา อย่างน้อย 5 ด้าน คือ ทักษะทางความรู้ความคิด (Cognitive Skills) ทักษะทางเทคนิค (Technical Skills) ทักษะทางการศึกษาและการสอน (Educational and Instructional Skills) ทักษะทางมนุษย (Human Skills) และทักษะทางความคิดรวบยอด (Conceptual Skills) ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารนี้ ผู้บริหารแต่ละคนนั้นจะมีการใช้ทักษะต่างๆ ไม่เท่ากัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารแต่ละคนที่จะนำมาใช้บริหารได้ดีที่สุด ซึ่งสนับสนุนทักษะทั้งห้านี้ว่า ผู้บริหารในสังคมไทยต้องมีความรู้ความสามารถ และ

สามารถใช้ทักษะของผู้บริหารได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะเห็นว่าแม้จะมีการเปลี่ยนแปลงในโลกของการเรียนรู้เพียงใด ผู้บริหารก็จะสามารถปรับตัวและสามารถนำโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จได้ อีกทั้งผู้บริหารยังต้องมีความเป็นผู้นำ เพื่อให้งานบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ศิริภทร ดุษฎีวัฒน์ (2555) ได้ให้ความเห็นว่าการพึงพอใจในการปฏิบัติงานของผู้ได้บังคับบัญชา ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารจะต้องคำนึงถึง เพราะเมื่อผู้ได้บังคับบัญชาพึงพอใจในการปฏิบัติงานแล้ว จะส่งผลไปสู่การปฏิบัติงานโดยตั้งใจปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ที่มีประสิทธิภาพ คือ ทำงานด้วยความสมัครใจ มีการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กันในทุกขณะ มีการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันทำให้ได้งานที่มีคุณภาพสูง ในทางตรงข้ามหากผู้ได้บังคับบัญชามีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานต่ำ จะส่งผลให้เกิดอัตราการขาดงานบ่อย มีความเห็นแก่ตัวในการปฏิบัติงาน คิดเอาแต่ใจเปรียบเพื่อนร่วมงาน ผลของการปฏิบัติงานมีคุณภาพของงานต่ำ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานอย่างหนึ่งของทุกๆ

หน่วยงาน ซึ่งรวมถึงโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานด้วย ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีพฤติกรรมที่สามารถเอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา ไปสู่จุดหมายปลายทางที่เป็นเป้าหมายขององค์การให้ประสบความสำเร็จ ด้วยการทำให้ชัดเจนในวิถีทางไปสู่เป้าหมายเป็นอย่างดี โดยกำหนดบทบาทความเป็นผู้นำที่สำคัญออกเป็น 4 แบบ คือ แบบบงการ (Directive) แบบให้การสนับสนุน (Supportive) แบบมีส่วนร่วม (Participative) และแบบมุ่งความสำเร็จ (Achievement Oriented) ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนสามารถใช้แบบความเป็นผู้นำได้หลายแบบพร้อมกัน โดยขึ้นอยู่กับลักษณะนิสัยเฉพาะตัวรวมทั้งอิทธิพลจากสภาพแวดล้อม และความต้องการของผู้ใต้บังคับบัญชา นอกจากนี้ ความผูกพันของครูต่อโรงเรียน มีความสำคัญมากและยังเป็นปัจจัยหนึ่งในการตัดสินใจย้ายโรงเรียนและการลาออกได้ดีกว่าความพึงพอใจในการทำงาน ความผูกพันเป็นตัวชี้ถึงควมมีประสิทธิภาพขององค์การ อมรรตน์ บำรุงผล (2553) ได้ให้ความเห็นว่า ผู้ปฏิบัติงานที่มีความผูกพันต่อองค์การสูง การปฏิบัติงานจะมีประสิทธิภาพ ได้ดีกว่าผู้ที่มีความผูกพันต่อองค์การต่ำ ความผูกพันต่อองค์การว่าเป็นกระบวนการที่นำองค์การไปสู่เป้าหมายที่วางเอาไว้ และยังมีผลทำให้บุคคลในองค์การมีบุคลิกภาพที่ผสมผสานและพัฒนาตนเองไปในทิศทางเดียวกันกับองค์การ องค์การใดๆ นั้นก็ควรมุ่งหมาย โดยกำหนดบทบาทของความสัมพันธ์ในองค์การออกเป็น 3 แบบ คือ การแสดงตน ความเกี่ยวข้องกับองค์การและความภักดีในองค์การ ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนสามารถใช้แบบความเป็นผู้นำและทักษะการบริหารได้หลายแบบพร้อมกันเพื่อสร้างความผูกพันในองค์การได้

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ความผูกพันของครูแทนความผูกพันในองค์การของครู ซึ่งเป็นการศึกษาเฉพาะครูเท่านั้น จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความผูกพันของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยได้ศึกษาปัจจัยการบริหาร ซึ่งแบ่งเป็นแบบความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 และการใช้ทักษะการบริหารของผู้บริหาร ว่าส่งผลต่อความผูกพันและสามารถพยากรณ์ความผูกพันของครูต่อโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ได้หรือไม่ ซึ่งผลจากการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารโรงเรียน ในการนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานและพัฒนาตนเอง นอกจากนี้ยังสามารถนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการวางแผนการพัฒนา ปรับเปลี่ยนความเป็นผู้นำของผู้บริหาร

โรงเรียนให้สอดคล้องกับการใช้ทักษะการบริหารโรงเรียน เพื่อให้เหมาะสมกับสถานะที่เปลี่ยนแปลงให้มากยิ่งขึ้น อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของโรงเรียนและคุณภาพของนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษา ดังนี้

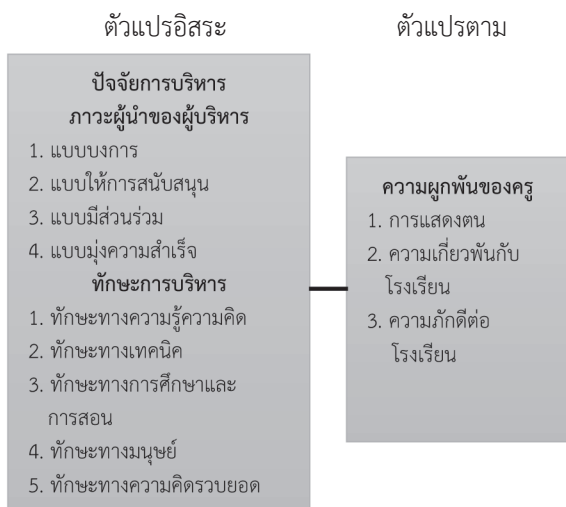
1. แบบความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2
2. ด้านทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2
3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารและด้านทักษะการบริหารกับความผูกพันของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2
4. ปัจจัยการบริหารงานที่สามารถพยากรณ์ความผูกพันของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยการบริหารด้านแบบการเป็นผู้นำของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ต่อความผูกพันของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2
2. ปัจจัยการบริหารด้านทักษะการบริหาร มีความสัมพันธ์ในความผูกพันของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2
3. ปัจจัยการบริหารด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารและด้านทักษะการบริหารสามารถพยากรณ์ความผูกพันของครูในโรงเรียนได้

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำตามทฤษฎีวิถีทางเป้าหมาย (Path – goal Theory) ของ House (1971) ทักษะการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพสำหรับผู้บริหารโรงเรียน ตามแนวคิดของ Drake & Roe (1986) และความผูกพันของครูได้อาศัยแนวคิดของ Buchanan (1974) คือความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน (Partisan) ความผูกพันที่มีต่อเป้าหมายและค่านิยมขององค์กร รวมทั้งการปฏิบัติงานตามบทบาทของตนเองเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรซึ่งสามารถเขียนเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังต่อไปนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ในปีการศึกษา 2556 จำนวน 1,338 คน จาก 125 โรงเรียน
2. กลุ่มตัวอย่างใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ของ Krejcie & Morgan (1970) สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) ตามขนาดโรงเรียน ด้วยวิธีเทียบบัญญัติไตรยางศ์ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 302 คน จำแนกเป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 44 คน สถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 135 คน และสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 123 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นเพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความผูกพันในองค์กรของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับแบบความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยแบ่งแบบความเป็นผู้นำออกเป็น 4 แบบ คือแบบบบการ แบบให้การสนับสนุน แบบมีส่วนร่วม แบบมุ่งความสำเร็จ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.27-0.76 มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จังหวัดสระแก้วโดยแบ่งการใช้ทักษะ

การบริหารออกเป็น 5 ด้าน คือ ทักษะทางความรู้ความคิดทักษะทางเทคนิคทักษะทางการศึกษาและการสอนทักษะทางมนุษยทักษะทางความคิดรวบยอด แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.24-0.73 มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความผูกพันของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 มี 3 ด้านคือ การแสดงตนความผูกพันกับโรงเรียนและความภักดี ในโรงเรียน แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.31-0.77 มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.88

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามและเก็บด้วยตนเอง ได้รับกลับคืนครั้งแรกจำนวน 280 ฉบับ (และเมื่อติดตามครั้งที่สองได้รับคืนอีก 22 ฉบับ) รวมเป็น 302 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการใช้ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. แบบสอบถามเกี่ยวกับความผูกพันของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
4. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างแบบความเป็นผู้นำการใช้ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนกับความผูกพันของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson, 1997)
5. สถิติที่ใช้ในการหาค่าตัวแปรพยากรณ์ ความผูกพันของครูต่อโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 คือสถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเป็นผู้นำ
ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยภาพรวมและรายแบบ

แบบความเป็นผู้นำ	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย
แบบบงการ (X_1)	3.87	0.43	มาก
แบบให้การสนับสนุน (X_2)	3.66	0.41	มาก
แบบมีส่วนร่วม (X_3)	3.91	0.43	มาก
แบบมุ่งความสำเร็จ (X_4)	3.81	0.42	มาก
รวม	3.81	0.42	มาก

2. ระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ทั้งโดย
ภาพรวมและรายทักษะอยู่ในระดับมาก ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับทักษะ
การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดย
ภาพรวมและรายทักษะ

ทักษะการบริหารของ ผู้บริหารโรงเรียน	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย
ทักษะทางความรู้ความคิด (X_5)	3.76	0.50	มาก
ทักษะทางเทคนิค (X_6)	3.70	0.42	มาก
ทักษะทางการศึกษาและการสอน (X_7)	3.87	0.44	มาก
ทักษะทางมนุษย์ (X_8)	4.36	0.58	มาก
ทักษะทางความคิดรวบยอด (X_9)	4.27	0.49	มาก
รวม	3.99	0.48	มาก

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแบบความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนและการใช้ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน
กับความผูกพันในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	X_7	X_8	X_9	Y
X_1	-	.633 *	.733 *	.646 *	.609 *	.600 *	.662 *	.480 *	.508 *	.694 *
X_2		-	.577 *	.551 *	.587 *	.570 *	.543 *	.280 *	.370 *	.537 *
X_3			-	.712 *	.600 *	.594 *	.627 *	.463 *	.577 *	.713 *
X_4				-	.656 *	.631 *	.678 *	.452 *	.534 *	.826 *
X_5					-	.589 *	.644 *	.344 *	.482 *	.656 *
X_6						-	.654 *	.349 *	.422 *	.623 *
X_7							-	.561 *	.535 *	.734 *
X_8								-	.620 *	.551 *
X_9									-	.699 *
Y										-

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความผูกพันของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ทั้งโดยภาพรวมและ
รายด้านอยู่ในระดับมาก ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความผูกพัน
ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน

ความผูกพันของครู ต่อโรงเรียน	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย
การแสดงตน	4.20	0.50	มาก
ความเกี่ยวข้องกับโรงเรียน	3.94	0.54	มาก
ความภักดีต่อโรงเรียน	3.79	0.45	มาก
รวม	3.97	0.49	มาก

4. แบบความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนและการใช้
ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน มีความสัมพันธ์อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับความผูกพันของครูในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2
ดังตารางที่ 4

การวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความผูกพันของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ดังตารางที่ 5-6

ตารางที่ 5 อำนาจพยากรณ์ตามลำดับของตัวแปรปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความผูกพันของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวม

รูปแบบ	ตัวพยากรณ์	R	R ²	F	sig	ร้อยละของปัจจัยที่ส่งผล
1	X ₉ X ₂ X ₆ X ₈ X ₅ X ₃ X ₄ X ₁ X ₇	0.89	0.81	137.25*	.00	80.90

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์ความแปรปรวนในการพยากรณ์ความผูกพันของครูในโรงเรียนโดยรวมจากตัวพยากรณ์ 9 ตัว

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	sig
สมการถดถอย	9	44.32	4.93	137.25*	.00
ความคลาดเคลื่อน	292	10.48	0.04		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. เมื่อนำค่าสถิติต่างๆ มาสร้างสมการ จะได้สมการพยากรณ์ความผูกพันต่อองค์กรโดยรวมในรูปแบบคะแนนดิบ ดังนี้

$$\hat{Y} = 0.596 + 0.241X_9 + 0.192X_2 + 0.186X_6 + 0.216X_8 + 0.141X_5 + 0.142X_3 + 0.451X_4 + 0.114X_1 + 0.152X_7$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = 0.280(Z_9) + 0.217(Z_2) + 0.209(Z_6) + 0.192(Z_8) + 0.149(Z_5) + 0.146(Z_3) + 0.449(Z_4) + 0.116(Z_1) + 0.159(Z_7)$$

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผู้บริหารโรงเรียน มีความเป็นผู้นำทุกแบบ คือ แบบความเป็นผู้นำแบบมีส่วนร่วม แบบความเป็นผู้นำแบบบงการ แบบความเป็นผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จและแบบความเป็นผู้นำแบบให้การสนับสนุน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จำเป็นต้องนำพาโรงเรียน ให้เจริญก้าวหน้า

เท่าทันความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ในจังหวัดสระแก้ว ซึ่งเป็นเมืองที่เจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว และยังเป็นด่านของการค้าขายทางชายแดนระหว่างประเทศ ในปัจจุบันผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีความเป็นผู้นำ ในการปฏิบัติภารกิจที่จะนำโรงเรียนเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาซึ่งเป็นเป้าหมายอันสูงสุดของโรงเรียน สามารถพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพที่เชื่อถือได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เตือนนภา โนรี (2556) ที่ศึกษาความเป็นผู้นำมืออาชีพของผู้บริหารโรงเรียน อำเภอตอนตลิ่งจังหวัดมุกดาหาร พบว่าผู้บริหารโรงเรียนต้องมีความเป็นผู้นำแบบมืออาชีพ ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้ ความสามารถ มีวิสัยทัศน์ มีคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งเป็นแบบเฉพาะของความเป็นผู้นำ

2. ผู้บริหารโรงเรียน มีการใช้ทักษะใน 5 ด้าน คือ ทักษะทางความรู้ความคิด ทักษะทางเทคนิค ทักษะทางการศึกษาและการสอน ทักษะทางมนุษยสัมพันธ์และทักษะทางความคิดรวบยอด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนเห็นความสำคัญในการที่จะแสวงหาความรู้ความชำนาญในการที่จะพัฒนาทักษะต่างๆ ของตนเองเพื่อให้มีศักยภาพในการที่จะบริหารโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อาณัติ พิกุลแก้ว (2556) ที่ศึกษาทักษะการบริหารที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของครู อำเภอวิหารแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 พบว่า ทักษะการบริหารที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน

3. ปัจจัยการบริหาร คือ แบบความเป็นผู้นำ แบบบงการแบบให้การสนับสนุน แบบมีส่วนร่วมและแบบมุ่งความสำเร็จมีความสัมพันธ์ทางบวกทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และแบบความเป็นผู้นำมีความสัมพันธ์กับความผูกพันของครูในโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับสูง นอกจากนี้ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน คือ ทักษะทางความรู้ความคิด ทักษะทางเทคนิค ทักษะทางการศึกษาและการสอนทักษะทางมนุษยสัมพันธ์และทักษะทางความคิดรวบยอดมีความสัมพันธ์ทางบวกทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับความผูกพันของครูในโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกันทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีปัจจัยการบริหารคือ แบบความเป็นผู้นำที่ดี ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องใช้ความพยายามและใช้ความสามารถตลอดจนใช้แบบความเป็นผู้นำในการสร้างขวัญ กำลังใจ ประสานความคิด เพื่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจปฏิบัติงานทุกอย่างของโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังมีทักษะการบริหาร เพราะผู้บริหารโรงเรียนเห็นความสำคัญ

ในการที่จะแสวงหาความรู้ความชำนาญในการที่จะพัฒนาทักษะต่างๆ ของตนเองเพื่อให้มีศักยภาพในการที่จะบริหารโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จ จึงส่งผลต่อความผูกพันของครูในโรงเรียนประถมศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับงานวิจัยของ นภาดาว เกตุสุวรรณ (2555) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอยู่ในระดับสูงเช่นกัน

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันของครูในโรงเรียนประถมศึกษา ความสัมพันธ์ทางบวกทุกด้าน และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.53 ถึง 0.82 มี 9 ตัวแปร คือ 1)ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนด้านทักษะทางความคิดรวบยอด 2)แบบความเป็นผู้นำแบบให้การสนับสนุน 3)ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนด้านทักษะทางเทคนิค 4)ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนด้านทักษะทางมนุษย 5)ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนด้านทักษะทางความรู้ความคิด 6)แบบความเป็นผู้นำแบบมีส่วนร่วม แบบความเป็นผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ 7)แบบความเป็นผู้นำแบบบงการและ 9)ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนด้านทักษะทางการศึกษาและการสอน โดยทั้ง 9 ตัวแปรดังกล่าว สามารถเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันของครูในโรงเรียนประถมศึกษาได้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อาณัติ พิกุลแก้ว (2556) ที่ศึกษาทักษะการบริหารที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของครูอำเภอลือเตย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบือ เขต 2 พบว่าทักษะต่างๆเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญของผู้บริหารในการบริหารให้บรรลุสำเร็จในด้านหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ความรู้ความเข้าใจเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตลอดจนส่งเสริมความรู้ เพิ่มพูนประสบการณ์เพื่อให้ได้แนวทางปฏิบัติงานให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพอยู่เสมอ

5. ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ความผูกพันของครูในโรงเรียนประถมศึกษา โดยมีค่าอำนาจพยากรณ์ ร้อยละ 80.90 ($R^2 = .809$) มี 9 ตัวแปร ได้แก่ ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนด้านทักษะทางความคิดรวบยอด แบบความเป็นผู้นำแบบให้การสนับสนุน ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนด้านทักษะทางเทคนิค ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนด้านทักษะ ทางมนุษย ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน

ด้านทักษะทางความรู้ความคิด แบบความเป็นผู้นำแบบมีส่วนร่วม แบบความเป็นผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ แบบความเป็นผู้นำแบบบงการ และทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนด้านทักษะทางการศึกษาและการสอน โดยทั้ง 9 ตัวแปรดังกล่าว สามารถร่วมกันพยากรณ์ความผูกพันของครูต่อโรงเรียนได้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประกายดาว วงษ์ทอง (2554) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานและความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า บุคลากรมีความผูกพันต่อองค์กรอยู่ในระดับมาก จะเห็นว่าภาวะผู้นำองค์กรมีส่วนสำคัญในการสร้างความผูกพันกับองค์กร เมื่อผู้นำองค์กรสามารถพัฒนาองค์กรให้เจริญก้าวหน้า มีชื่อเสียงที่ดีเป็นสถาบันอันมีคุณค่าเป็นที่เคารพนับถือของบุคคลทั่วไป บุคลากรคนที่อยู่ในองค์กรนั้นก็มีความภาคภูมิใจ รักและผูกพันต่อองค์กร

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาปัจจัยการบริหารงานที่ส่งผลต่อความผูกพันในองค์กรของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า ปัจจัยแบบความเป็นผู้นำและทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนสามารถร่วมกันพยากรณ์ความผูกพันของครูต่อโรงเรียนได้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อเสริมสร้างประสิทธิผลของโรงเรียน ดังนี้

1. ด้านความเป็นผู้นำในแบบให้การสนับสนุน ผู้บริหารควรสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรในการทำงานกับครู รวมถึงเป็นคนเปิดเผย เข้าใจง่าย ไม่ถือตัวและเข้ากับทุกคนได้
2. ด้านทักษะทางเทคนิค ผู้บริหารควรใช้เทคนิคการพัฒนางานวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ มีวิธีประชาสัมพันธ์โรงเรียนในรูปแบบต่างๆ ที่หลากหลาย
3. ด้านความผูกพันของครูในโรงเรียน ครูควรมีความจงรักภักดีต่อสถานศึกษาเป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลต่อความผูกพันของครูในโรงเรียน เช่น ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร ปัจจัยด้านกระบวนการบริหารของผู้บริหาร
2. ควรศึกษาปัจจัยการบริหารและความผูกพันของครูในโรงเรียนเอกชน

เอกสารอ้างอิง

- เดือนนภา โนรี. (2556). *ความเป็นผู้นำมืออาชีพของผู้บริหารโรงเรียน อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร. การค้นคว้าอิสระการศึกษา* มหาวิทยาลัยนครพนม. นครพนม : มหาวิทยาลัยนครพนม.
- นภาดา เกตุสุวรรณ. (2555). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.* ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ประกายดาว วงษ์ทอง. (2554). *การมีส่วนร่วมในการบริหารงานและความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรสถานสนับสนุน มหาวิทยาลัยรามคำแหง.* กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ภูริชัย ชัยสร. (2554). *ทักษะการบริหารที่สัมพันธ์กับมาตรฐานด้านการบริหารตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.*
- ศิริภัทร ดุษฎีวัฒน์. (2555). *ภาวะผู้นำที่มีผลต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของพนักงานธนาคารออมสิน สำนักงานใหญ่. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.*
- อมรรัตน์ บำรุงผล. (2553). *ความผูกพันของบุคลากรต่อองค์กรกรณีการควบรวมกิจการ บริษัท มอริเซอิกิแมนูแฟคเจอร์ (ประเทศไทย) จำกัด. การศึกษาค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.*
- อาณัติ พิกุลแก้ว. (2556). *ทักษะการบริหารที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามทัศนะของครู อำเภอวิหารแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบุรี เขต 2. ปรินญานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- Buchanan, B. (1974). Building organizational commitment: The socialization of manager in work organizations. *Administrative Science Quarterly*, 19(4), 533 – 534.
- Drake, T.L. & Roe, W. H. (1986). *The principalship* (3rd ed.). New York : Macmillan.
- House, R.J. (1971, September). A path goal theory of leader effectiveness. *Administrative Science Quarterly*, (3), 321 – 338.
- Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1970). Determining sample size for research activities. *Journal of Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.
- Parsons, J.K. (1997, September). Perceptions of aspiring and experienced principals of the skills used by principals, *Leadership Effective Schools*, 58(30), 680.

Translated Thai References

- Bumrunghol, A. (2010). *Employees' organizational commitment in case of a merger in Mori Seiki Manufacturing (Thailand) Co.,Ltd* (Unpublished master's Independent study). Kasetsart University, Bangkok, Thailand. [in Thai]
- Chaisorn, P. (2011). *The administrative skills related to administrative standards according to the basic education standards of the Office of Nakhon Pathom Educational Service Area* (Unpublished master's thesis). Silpakorn University, Nakhon Pathom, Thailand. [in Thai]
- Dutsadeewiwat, S. (2012). *Leadership affecting job morale of the employees of Government Savings Bank Head Office* (Unpublished master's thesis). Rajamangala University of Technology Thanyaburi, Pathum Thani, Thailand. [in Thai]

- Getsuwan, N. (2012). *The relationship between academic leadership of sufficiency school administrators and driving the sufficiency economy philosophy of schools under the Office of Secondary Education Service Area 4* (Unpublished master's thesis). Rajamangala University of Technology Thayaburi, Pathum Thani, Thailand. [in Thai]
- Noree, D. (2013). *Professional leadership of school administrators in Dontan district, Mukdahan province* (Unpublished master's Independent study). Nakhon Phanom University, Nakhon Phanom, Thailand. [in Thai]
- Phikunkaew, A. (2013). *Desirable administrative skills of basic education school administrators according to the opinion of teachers in Wihan Daeng district under Office of Saraburi Primary Education Service Area 2* (Unpublished master's thesis). Burapha University. Chonburi, Thailand. [in Thai]
- Wongthong, P. (2011). *Participation in management and organizational commitment of academic support personnel at Ramkhamhaeng University*. Bangkok : Ramkhamhaeng University. [in Thai]